

صورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم

آقای ظاهری: طی چند جلسه گذشته با رویکرد سلامت و محیط زیست، فرهنگی و اجتماعی و با نگاه سرمایه گذاری و تعریف منابع سرمایه ای اعم از مالی و انسانی، به بررسی حفظ و احیاء باغستان سنتی قزوین، پرداخته شد. و این کارگروه در تلاش است در جایگاه یک مشاور آگاه به موضوع، در کنار و همراه سازمان تازه تأسیس باغستان و دیگر دستگاه های مرتبط، ایفای نقش نموده و به حفظ و احیاء باغات سنتی قزوین، کمک نماید.

آقای خطیبی: به منظور حفظ و احیای باغها می توان از طریق ذیل اقدام نمود:

- تصویب مطالعات باغات صورت گرفته توسط مشاور در کوتاه ترین بازه زمانی ممکن
- کارگروه تلاش نماید تا به افراد کارشناس و علاقه مند به موضوع باغات (چه داخلی و چه خارجی)، در راستای تدوین کتب تخصصی مرتبط، کمک نماید.
- تشکیلات نگهداری باغات مذکور (نظام بهره برداری)، مدون شده و وارد گود گردد و بودجه نگهداری نیز اختصاص یابد.
- تدارک همایش های سالانه باغات سنتی به اسم «تولید و نگهداری فضاهای سبز در مناطق کم آب» در سطح جهانی
- تشکیل یک هیات راهبردی (غیر دولتی) جهت کمک به مشاوران، مجریان، باغداران و حامیان باغات سنتی
- تشکیل یک باغ موزه باغات سنتی (به عنوان پایلوت) جهت بازدید گردشگران داخلی و خارجی

آقای بابایی: پیشنهاد می گردد برای سازمان تازه تأسیس، از عنوان سازمان باغات استفاده نمود و علاوه بر باغستان سنتی، باغات جدید نیز در حوزه فعالیت آن گنجانده شود.

آقای خطیبی: وقتی میگویند یزد، بادگیرهای آن در ذهن تداعی می گردد. و باید تلاش گردد وقتی واژه قزوین بکار رفت، شنونده ناخودآگاه به ذهنش، باغستان سنتی متبادر گردد، چرا که در زمان احداث باغستان سنتی، قزوین یقیناً جایی بدون آب و علف بوده است، که این موضوع، ماهیت و موقعیت باغات سنتی شهرمان را از دیگر باغات مشابه موجود در سطح کشور، متمایز مینماید.

آقای یوسفی: باغات سنتی قزوین بویژه در ورودی های شهر از لحاظ بصری، میراث فرهنگی و تأمین هوای پاک، دارای اهمیت بسیار بالایی می باشد و برای حفظ آن، باید هزینه نمود. عوامل تخریب این باغات، شامل پایین بودن صرفه اقتصادی، کمبود آب، دسترسی های نامناسب، نبود امنیت و از همه مهمتر عدم انگیزش کافی باغداران و بهره برداران جهت حفظ و احیاء، می باشد. راهکارهای احیاء باغات می تواند توأمان هم تحکمی (جریمه و...) و هم انگیزشی باشد. پیشنهاد می گردد شهرداری قسمتهای بحرانی را خریداری و تملک کرده و خود نسبت به حفظ و احیاء آن اهتمام ورزد.

آقای جواد ارباب: با توجه به تجربیات شخصی، باغداری در باغات سنتی به هیچ عنوان توجیه اقتصادی ندارد. با گفتن مکرر اینکه باغات در معرض تخریب هستند، هیچ اتفاق مثبتی در راستای احیاء باغات، پدید نخواهد آمد. باید دستی نیز در کار داشت. به طور مثال باید جلوی تغییر کاربری باغات به سنگ فروشی در مجاور بلوار ابوترابی را گرفت تا از تخریب بیشتر باغات، جلوگیری گردد. مشکلات باغداران فراوان است، از یک طرف با کمبود آب مواجه هستند و از طرف دیگر با دوگانگی های فراوان در برخورد مسئولین با موضوع تغییر کاربری ها، دست و پنجه نرم می کنند.

آقای حاج شفیعیها: اگر بودجه های مرتبط به باغستان را از مسیر دستگاههای اجرائی به سوی خود باغداران، سوق دهیم، نتیجه بهتری عاید خواهد گردید.

صورتجلسه کارگروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول‌گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم

آقای حاجی زاده: یکی از مشکلات اصلی ما، نداشتن برنامه‌های بلندمدت و تکیه بیش از حد به برنامه‌های کوتاه‌مدت می‌باشد. در خصوص باغات سنتی، هم شهرداری و هم جهاد کشاورزی، فعالیت‌هایی را داشته‌اند. ولی هماهنگ و در تعامل با یکدیگر نبوده‌اند. در سازمان باغستان، ابتدا باید یک هماهنگی درون سازمانی و سپس برون سازمانی، محقق گردد، سپس وظایف دستگاه‌های مرتبط مشخص شود و سازمان به عنوان محور و ناظر بر تدوین برنامه‌ها و اجرای آن نظارت نماید. در حال حاضر به علت عدم ثبات تصمیمات مدیریتی در خصوص کاربری باغات، عطش فراوانی بین اکثر بهره‌برداران جهت تغییر کاربری باغات وجود دارد.

آقای داوودی: باغاتی که آلونک داشته و دارای سازه رفاهی و اقامتی (هرچند مختصر)، هستند، بهتر احیاء شده است، چراکه این مکان می‌تواند به محلی جهت گذران اوقات فراغت تبدیل شده و فتح بابی به منظور احیاء باغات باشد.

آقای سید حسین زرآبادی: از 30 سال قبل، همین مباحثی که امروزه مطرح می‌شود، مطرح بود ولی متأسفانه تا امروز نسخه مناسب جهت درمان وضعیت رو به زوال باغات، تهیه نشده است. و برای حفظ باغات، تأمین دسترسی‌ها یکی از کلیدهای اصلی و محوری می‌باشد، بهتر است این جمع به جای بیان مشکلات به ارائه راهکار اجرائی بپردازند.

آقای رئوفیان: ایجاد آلونک و سازه در باغات می‌تواند به حفظ و احیاء آن، کمک شایانی نماید. استفاده از تجربیات مشابه دیگر شهرها (مثلاً زنجان) می‌تواند راهگشا باشد. تجمیع بودجه‌های دستگاه‌های متعدد متولی باغات سنتی نیز می‌تواند بسیار مفید باشد.

آقای میرمعزی: ایجاد انگیزش در باغداران، یکی از محوری‌ترین راهکارهای حفظ و احیاء باغات خواهد بود، بطور مثال طرح باغ شهر در زنجان، از جمله مصادیق ایجاد انگیزه می‌باشد. ما باید ابتدا نیازهای نسل امروز را بشناسیم و سپس نسبت به تأمین آن (در اینجا منظور در خصوص باغات سنتی می‌باشد) اقدام نماییم.

آقای محمد زمانی: تصمیمات اخذ شده در سنوات گذشته، خوب بوده ولی اجرائی نشده است. بسیاری از باغداران به علت عدم اطلاع‌رسانی مناسب از برنامه‌های مسئولین برای احیاء باغات، بی‌اطلاعتند. باغداران امروزه بر سر دوراهی قرار گرفته‌اند: نه اجازه دارند که باغ خود را تخریب کنند و نه امکانات مناسب جهت احیاء آن، در اختیارشان قرار داده شده است. مشارکت باغدار و انگیزش او، پایه اصلی و محور کلیدی حفظ و احیاء باغات سنتی است و بدون آن تمامی این دست‌بخت‌ها، بیهوده و باطل خواهد بود.

آقای ظاهری: اکنون این سؤالات مطرح می‌شود که واقعا:

- اگر بحث کمبود آب مرتفع گردد، باغات حفظ می‌گردد؟
- اگر دسترسی مناسب ایجاد گردد، باغات حفظ می‌گردد؟
- اگر مجوز احداث امکانات اقامتی، رفاهی و امنیتی بدهیم، باغات حفظ می‌گردد؟
- آیا این مشکلات موجود، ناشی از بی‌پولی است یا با پولی؟
- آیا مشکل از فقر است و یا غنا؟

صورتجلسه کارگروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم

- پیشنهاد: مساحت تقریباً یکصد هکتاری از باغات را به عنوان پایلوت انتخاب نموده و راهکارهای پیشنهادی را در آن اجرا نمائیم و اگر نتیجه مطلوب عاید شد، طرح را به کلیه باغات تعمیم دهیم. باید بپذیریم که مسأله اقتصادی بر همه موضوعات مطروحه احاطه دارد.

آقای اخوی زادگان: ضمن تشکر از تشکیل چنین جلساتی برای احیاء باغات، عدم حضور پر رنگ باغداران در اینجا، جای گلایه و انتقاد دارد. و به جرأت می

توان گفت که هیچ باغداری تمایل ندارد که باغ خود را تغییر کاربری دهد و تحت شرایط موجود و سوء مدیریت ها، ممکن است چنین امری اتفاق بیافتد.

- باغستان سنتی قزوین در آستانه ثبت در میراث جهانی است. (با تأکید بر مالکیت خصوصی)

- ماده 9 مصوبه مجلس در خصوص حفظ و احیاء باغات سنتی محدوده قانونی شهرها، می تواند راهگشا باشد. و چنانچه تلاش گردد با تغییر خط

محدوده شهر (مصوب در طرح تفصیلی جدید) به گونه ای که باغات سنتی در داخل محدوده قرار گیرند، از فرصت و پتانسیل پیش رو در این ماده قانونی، می توان بیشترین بهره را برد.

- می توان پیمانکاری را انتخاب کرد تا اگر باغداران تمایلی به جمع آوری میوه نداشتند، نسبت به جمع آوری و فروش آن اقدام نموده و عواید حاصله را به مالکین پرداخت نماید. که اجرائی شدن این امر مستلزم همراهی و همدلی مدیریت شهری خواهد بود.

- بهتر است جهت نظارت بر وضعیت باغستان ها و ساخت و سازها و نظام بهره برداری، به جای استفاده از گشت های پلیس ساختمان، از سیستم سنتی «دخو باغبان» استفاده گردد.

- جهت تأمین دسترسی مناسب می توان مالکین را مجاب نمود که چند متری از مرزهای خود را جهت احداث راه های حداقلی، آزاد نمایند.

• راهکارهای اجرائی مشابه در دنیا جهت حفظ باغات مجاور شهرها وجود دارد مثلاً اینکه زمین ها و باغات اطراف شهر را چند عملکردی

تعریف می نمایند، که این راه حل در شهر ما نیز راهگشا می باشد.

آقای ظاهری: اعضاء محترم، راهکارهای اجرائی خود را در خصوص حفظ و احیاء باغات سنتی به صورت مکتوب به دبیرخانه کارگروه، ارائه نمایند تا پس از

جمع بندی به دستگاههای مرتبط با موضوع، ارجاع گردد. و جلسه بعدی آخرین جلسه سال 90 بوده و انشا... از سال آینده موضوع «سلامت در شهر» در دستور کار کارگروه قرار خواهد گرفت.

پایان جلسه